

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 16. juuni 2022
(OR. en)

10349/22

EF 172
ECOFIN 630
DELECT 94

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	C(2022) 3801 final
Teema:	KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../..., 14.6.2022, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks kriteeriumid riskitegurite modelleeritavuse hindamiseks vastavalt sisemudeli meetodile ja kõnealuse hindamise sagedus vastavalt nimetatud määruse artikli 325be lõikele 3

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2022) 3801 final.

Lisatud: C(2022) 3801 final

Brüssel, 14.6.2022
C(2022) 3801 final

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

14.6.2022,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks kriteeriumid riskitegurite modelleeritavuse hindamiseks vastavalt sisemudeli meetodile ja kõnealuse hindamise sagedus vastavalt nimetatud määruse artikli 325be lõikele 3

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI TAUST

Määruse (EL) nr 575/2013 (edaspidi „määrus“) artikli 325be lõikega 3 antakse komisjonile õigus võtta pärast seda, kui Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) on kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitega 10–14 esitanud tehniliste standardite eelnõu, vastu delegeeritud õigusakte, millega määratakse kindlaks kriteeriumid riskitegurite modelleeritavuse hindamiseks kooskõlas määruse artikli 325be lõikega 1 ja kõnealuse hindamise sagedus.

Vastavalt EBA asutamist käsitleva määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 10 lõikele 1 otsustab komisjon kolme kuu jooksul pärast tehniliste standardite eelnõu saamist, kas esitatud eelnõu kinnitada või mitte. Kui liidu huvid seda nõuavad, võib komisjon standardite eelnõu kinnitada ka ainult osaliselt või muudatustega, vastavalt kõnealustes artiklites sätestatud konkreetsele menetlusele.

2. ÕIGUSAKTI VASTUVÕTMISELE EELNENUD KONSULTEERIMINE

Kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 10 lõike 1 kolmanda lõiguga on EBA korraldanud avaliku konsultatsiooni komisjonile esitatud tehniliste standardite eelnõu kohta. Konsultatsioonidokument avaldati EBA veebisaidil 27. juunil 2019 ja avalik konsultatsioon lõppes 4. oktoobril 2019. Lisaks palus EBA määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 37 kohaselt asutatud EBA pangandussektori sidusrühmade kogul anda standardite kohta nõu. Koos tehniliste standardite eelnõuga esitas EBA selgituse selle kohta, kuidas võeti kõnealuste konsultatsioonide tulemusi arvesse komisjonile esitatud tehniliste standardite lõpliku eelnõu väljatöötamisel.

Koos tehniliste standardite eelnõuga esitas EBA vastavalt määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 10 lõike 1 kolmandale lõigule komisjonile esitatud tehniliste standardite eelnõuga seotud mõjuhinnangu, sealhulgas kulude ja tulude analüüsi. Analüüs on kättesaadav aadressil <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/market-risk/draft-technical-standards-on-the-ima-under-the-frtb> regulatiivsete tehniliste standardite lõpliku eelnõu lehekülgedel 26–34.

3. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI ÕIGUSLIK KÜLG

Tehniliste standardite lõplikus eelnõus on täpsustatud kriteeriumid riskitegurite modelleeritavuse hindamiseks kooskõlas määruse artikli 325be lõikega 1 ja kõnealuse hindamise sagedus.

Tehniliste standardite lõplikus eelnõus on määratud kindlaks kaks kriteeriumi, mida finantsinstitutsioonid võivad riskitegurite modelleeritavuse hindamiseks kasutada: a) vähemalt 24 kontrollitava hinna kindlaksmääramine, mis olid riskiteguri puhul tüüpilised eelneva 12 kuu jooksul, kusjuures ei tohi olla 90-päevaseid või pikemaajavaid ajavahemikke, mille jooksul olid riskiteguri puhul tüüpilised vähem kui neli kontrollitavat hinda, või b) vähemalt 100 kontrollitava hinna kindlaksmääramine, mis olid riskiteguri puhul tüüpilised eelneva 12 kuu jooksul.

Lisaks sellele on tehniliste standardite lõplikus eelnõus seoses modelleeritavuse hindamisega täpsustatud nii nõuded, millele hind peaks vastama, et seda saaks pidada kontrollitavaks, kui ka nõuded, mille kohaselt loetakse kontrollitavad hinnad riskitegurite puhul tüüpilisteks.

Tehniliste standardite lõplikus eelnõus on täpsustatud ka kriteeriumid, mille alusel hinnatakse konkreetsetesse tüpoloogiatesse kuuluvate riskitegurite modelleeritavust. Tehniliste standardite lõplik eelnõu sisaldab erisätteid, mis käsitlevad kõverate, pindade ja kuupide hulka kuuluvaid riskitegureid ning parameetrilisel kujul antud funktsioone. Kõigil nendel juhtudel kasutatakse modelleeritavuse hindamisel kriteeriume, mis tuginevad tehniliste standardite lõplikus eelnõus sätestatud sobivatele rühmitusviisidele.

Tehniliste standardite lõplikus eelnõus on sätestatud, kui sageli peaksid finantsinstitutsioonid modelleeritavust hindama.

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

14.6.2022,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 575/2013 seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks kriteeriumid riskitegurite modelleeritavuse hindamiseks vastavalt sisemudeli meetodile ja kõnealuse hindamise sagedus vastavalt nimetatud määruse artikli 325be lõikele 3

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediitiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012,¹ eriti selle artikli 325be lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 325be lõikes 1 nimetatud riskitegurite modelleeritavuse hindamine peaks kindlaks määrama asjakohase riskinäitaja, mida finantsinstitutsioonid kasutavad iga lisatud või lisatava riskiteguri puhul tururiski omavahendite nõuete arvutamiseks, rakendades määruse (EL) nr 575/2013 III osa IV jaotise 1b. peatükis sätestatud finantsinstitutsioonide alternatiivset sisemudeli meetodit. Modelleeritavate riskitegurite suhtes tuleks kohaldada eeldatava puudujäägi riskinäitajat, mis arvutatakse vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklile 325bb, samas kui mittemodelleeritavate riskitegurite suhtes tuleks kohaldada stressistsenaariumi riskinäitajat, mis arvutatakse vastavalt kõnealuse määruse artiklile 325bk.
- (2) Eeldatava puudujäägi riskinäitaja peaks kajastama riskitegurite tõenäosusjaotust piisavalt pika perioodi vältel, millal neid riskitegureid käsitlevad asjaomased turuandmed on jälgitavad. Seetõttu tuleks riskitegurit käsitada modelleeritavana, kui on olemas piisav arv jälgitavaid kontrollitavaid hindu, mis on kõnealuse riskiteguri puhul tüüpilised. Selle hindamise tegemiseks peaks olema asjakohane 12-kuuline vaatlusperiood, mis lõpeb eelmise aruandekuupäeva seisuga. Selleks et võtta arvesse võimalikke viivitusi andmete kättesaadavuses, tuleks finantsinstitutsioonidel siiski lubada asendada kõnealune 12-kuuline vaatlusperiood nihutatud 12-kuulise perioodiga. Tavade võrreldavuse tagamiseks kogu liidus peaks selline nihe olema piiratud ühe kuuga. Samal põhjusel peaksid finantsinstitutsioonid rakendama selliseid nihutatud perioode järjepidevalt kõigi sama liiki riskitegurite suhtes ja esitama oma

¹ ELT L 176, 27.6.2013, lk 1.

pädevale asutusele üksikasjalikud dokumendid selliste nihutatud perioodide rakendamise kohta.

- (3) Eeldatakse, et finantsinstitutsioonid ei pruugi enda kauplemistegevusest saada kogu hinnateavet, mis on vajalik modelleeritavuse hindamiseks. Seetõttu tuleks lubada finantsinstitutsioonidel kasutada riskitegurite modelleeritavuse hindamisel ka kolmandast isikust müüjatelt saadud hinnateavet, tingimusel et need hinnad on kontrollitavad ja et kõnealuste kolmandast isikust müüjate hinnateabe kehtivuse suhtes tehakse sõltumatu audit.
- (4) Oluline samm riskitegurite modelleeritavuse hindamisel on kindlaksmääratud kontrollitavate hindade tüüpilisuse hindamine nende riskitegurite puhul. Kontrollitavat hinda tuleks pidada finantsinstitutsiooni riskiteguri puhul tüüpiliseks, kui see finantsinstitutsioon suudab üldkasutatavaid kvantitatiivseid meetodeid rakendades tuletada kontrollitava hinna väärtusest riskiteguri väärtuse. Mõned neist meetoditest vajavad täiendavaid sisendandmeid, et finantsinstitutsioonid saaksid riskiteguri väärtuse tuletada, ja see muudab kontrollitavate hindade tüüpilisuse tõendamise keerulisemaks. Seetõttu peaksid need meetodid ja vajaduse korral ka täiendavad sisendandmed põhinema objektiivsel ja nõuetekohaselt dokumenteeritud teabel, mis välistab, et finantsinstitutsioonid kasutavad ebakindlaid eeldusi. Kooskõlas rahvusvaheliste standarditega ei tohiks kontrollitavate hindade puhul pidada vastuvõetavaks allikaks tagatiste kooskõlastavaid võrdlusi või hinnanguid, kuna need ei ole kontrollitavad ega tüüpilised.
- (5) Kui riskitegurid on kõvera, pinna või kuubi punktid, tuleks nende riskitegurite modelleeritavust hinnata vastavalt asjaomase kõvera, pinna või kuubi iga osa modelleeritavusele, mis tuleneb konkreesse rühma kuuluvate riskitegurite ühistest omadustest. Seega tuleks asjaomase rühma modelleeritavust hinnata kõigi sellele rühmale määratud kontrollitavate hindade alusel ning rühma kuuluva ühe riskiteguri puhul tüüpilisi kontrollitavaid hindu tuleks pidada tüüpilisteks kõigi samasse rühma kuuluvate riskitegurite puhul. Lisaks sellele peaks finantsinstitutsioonidel olema lubatud valida standardrühmad või – kui seda peetakse konkreetse kõvera, pinna või kuubi jaoks sobivamaks – nende endi välja töötatud alternatiivsed rühmad.
- (6) Riskitegurite modelleeritavuse kriteeriumid peaksid hõlmama juhtumeid, kus finantsinstitutsioon kasutab parameetrilisel kujul antud funktsiooni kõvera, pinna või kuubi kujutamiseks ja määrab funktsiooniparameetrid riskiteguritena oma riskimõõtmismudelis. Sellistel juhtudel tuleks nende kriteeriumide puhul täpsustada, kuidas modelleeritavuse hindamine peaks toimuma, võttes arvesse kõnealuste parameetrilisel kujul antud funktsioonide ja funktsiooniparameetrite eripära.
- (7) Selleks et aidata pädevatel asutustel hinnata vastavust käesolevale määrusele, on vaja täpsustada, kuidas finantsinstitutsioonid peavad riskiteguri modelleeritavuse hindamisel kohaldama määruse (EL) nr 575/2013 artikli 325bi lõike 1 punktis e sätestatud üldist dokumenteerimisnõuet.
- (8) Käesolev määrus põhineb Euroopa Pangandusjärelevalve poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.
- (9) Euroopa Pangandusjärelevalve on korraldanud avalikud konsultatsioonid käesoleva määruse aluseks olevate regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud

võimalikke seonduvaid kulusid ja kasu ning küsinud nõu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010² artikli 37 kohaselt loodud pangandussektori sidusrühmade kogult,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Kriteeriumid selliste riskitegurite modelleeritavuse hindamiseks, mis ei kuulu kõvera, pinna või kuubi hulka

1. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 325be lõikes 1 osutatud positsioonide riskitegureid, mis ei kuulu kõvera, pinna või kuubi hulka, peetakse modelleeritavaks, kui on täidetud üks järgmistest kriteeriumidest:
 - (a) komisjoni rakendusmääruse (EL) 2021/451³ artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud eelmisel aruandekuupäeval lõppeva 12-kuulise vaatlusperioodi jooksul on täidetud mõlemad järgmised tingimused:
 - i) finantsinstitutsioon on asjaomase riskiteguri puhul kindlaks teinud vähemalt 24 hinda, mis on vastavalt käesoleva määruse artiklile 2 kontrollitavad, millel on kindlad vaatluskuupäevad ja mida peetakse vastavalt käesoleva määruse artiklile 3 asjaomase riskiteguri puhul tüüpilisteks;
 - ii) ei ole olnud 90-päevaseid või pikemaid ajavahemikke, mille jooksul oli punktis i nimetatud kontrollitavaid hindu vähem kui neli;
 - (b) finantsinstitutsioon on punktis a osutatud 12-kuulise vaatlusperioodi jooksul teinud asjaomase riskiteguri puhul kindlaks vähemalt 100 hinda, mis on vastavalt käesoleva määruse artiklile 2 kontrollitavad, millel on kindlad vaatluskuupäevad ja mida peetakse vastavalt käesoleva määruse artiklile 3 asjaomase riskiteguri puhul tüüpilisteks.
2. Finantsinstitutsioon võib lõikes 1 osutatud 12-kuulise perioodi asendada 12-kuulise perioodiga, mis lõpeb mitte varem kui üks kuu enne rakendusmääruse (EL) 2021/451 artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud eelmist aruandekuupäeva (edaspidi: „nihatatud periood“), kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - (a) finantsinstitutsioon rakendab seda nihatatud perioodi järjepidevalt kõigi asjaomase riskiteguriga sama liiki riskitegurite suhtes;
 - (b) finantsinstitutsioon rakendab seda nihatatud perioodi aja jooksul järjepidevalt;

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

³ Komisjoni 17. detsembri 2020. aasta rakendusmäärus (EL) 2021/451, milles sätestatakse rakenduslikud tehnilised standardid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 kohaldamiseks seoses krediidiastutuste ja investeerimisühingute järelevalvelise aruandlusega ning tunnistatakse kehtetuks rakendusmäärus (EL) nr 680/2014 (ELT L 97, 19.3.2021, lk 1).

- (c) finantsinstitutsioon esitab pädevale asutusele üksikasjaliku kirjelduse kõnealuse nihutatud perioodi rakendamise kohta.

Artikkel 2

Kontrollitavad hinnad

1. Hinda peetakse kontrollitavaks, kui on täidetud mõni järgmistest tingimustest:
 - (a) hind põhineb tehingul, mille üks osapool oli finantsinstitutsioon ja mis sõlmiti turutingimustel;
 - (b) hind põhineb tehingul, mille kolmas isik sõlmis turutingimustel ja mis vastab kõigile lõikes 5 sätestatud tingimustele;
 - (c) hind põhineb finantsinstitutsiooni enda või kolmandate isikute poolt turutingimustel esitatud tegelikel heausketel konkurentsivõimelistel ostu- ja müügipakkumistel, mille väärtusega finantsinstitutsioon või kolmas isik on võtnud kohustuse sõlmida tehing vastavalt kauplemistavadele ja mis vastavad kõigile lõikes 5 sätestatud tingimustele.
2. Olenemata lõikest 1 ei käsitata hinda kontrollitavana, kui on täidetud mõni järgmistest tingimustest:
 - (a) hind põhineb kahe samasse kontserni kuuluva ettevõtja vahelisel tehingul või ostu- ja müügipakkumisel;
 - (b) hind põhineb tehingul või ostu- ja müügipakkumistel, mille maht on tühine võrreldes tehingute või hinnapakkumiste tavapärase mahuga, mis kajastab hetkel kehtivaid turutingimusi;
 - (c) hind põhineb hinnapakkumistel, mille ostu- ja müügihinna vahe erineb oluliselt hetkel kehtivaid turutingimusi kajastavatest ostu- ja müügihindade vahedest;
 - (d) hind põhineb tehingul, mille ainus eesmärk on kindlaks teha piisav arv kontrollitavaid hindu, mis vastavad käesoleva määruse artiklis 1 sätestatud kriteeriumidele;
 - (e) hind põhineb hinnapakkumistel, mille ainus eesmärk on kindlaks teha piisav arv kontrollitavaid hindu, mis vastavad käesoleva määruse artiklis 1 sätestatud kriteeriumidele.
3. Kontrollitava hinna vaatluskuupäev peab olema sama, mis on tehingu sooritamise kuupäev või ostu- ja müügipakkumise kinnitamise kuupäev. Kontrollitavate hindade vaatluskuupäevad dokumenteeritakse kõigis andmeallikates ühtse ajavööndi alusel.
4. Käesoleva artikli kohaldamisel on kolmandast isikust müüja mis tahes ettevõtja, kes esitab käesoleva määruse artikli 1 eesmärgil finantsinstitutsioonidele andmeid tehingute või hinnapakkumiste kohta, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu

määruse (EL) nr 600/2014⁴ artikli 2 lõike 1 punktis 36a määratletud andmeid esitav teenuseosutaja ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL⁵ artikli 4 lõike 1 punktis 19 määratletud mitmepoolne süsteem.

5. Tehingut või ostu- ja müügipakkumist kasutatakse lõike 1 punktide b ja c eesmärgil ainult juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - (a) tehingu või hinnapakkumise töötleja või saaja on kolmandast isikust müüja;
 - (b) kolmandast isikust müüja või finantsinstitutsioon on nõustunud esitama taotluse korral finantsinstitutsiooni pädevale asutusele tõendid tehingu või hinnapakkumiste kohta ning tõendid selle kohta, et tehingul või hinnapakkumistel põhinev hind on kontrollitav;
 - (c) kolmandast isikust müüja on teatanud finantsinstitutsioonile tehingu või hinnapakkumiste jälgimise kuupäeva ning tehingut või hinnapakkumisi käsitleva miinimumteabe, mis võimaldab finantsinstitutsioonil seostada kontrollitava hinna riskiteguritega, mille puhul see tehingul või hinnapakkumistel põhinev hind on vastavalt käesoleva määruse artiklile 3 tüüpiline;
 - (d) finantsinstitutsioon on kontrollinud, kas kolmandast isikust ettevõtja läbib vähemalt kord aastas sellise sõltumatu auditi määruse (EL) nr 575/2013 artikli 325bi lõike 1 teise lõigu tähenduses, mis käsitleb tema hinnateabe, juhtimise ja protsesside kehtivust, ning finantsinstitutsioonil on juurdepääs auditi tulemustele ja aruannetele, et ta saaks taotluse korral edastada need tulemused ja aruanded oma pädevale asutusele.
6. Lõike 5 punkti d kohaldamisel hinnatakse sõltumatu auditi käigus kõiki järgmisi asjaolusid:
 - (a) kas kolmandast isikust müüjal on olemas teave, mis on vajalik selleks, et kontrollida, kas hind on kontrollitav, ja et viia kontrollitav hind vastavusse riskiteguritega, mille puhul see hind on vastavalt käesoleva määruse artiklile 3 tüüpiline;
 - (b) kas kolmandast isikust müüja suudab tõendada punktis a osutatud teabe terviklikkust;
 - (c) kas kolmandast isikust müüjal on olemas siseprotsessid ja piisav arv töötajaid, kellel on punktis a osutatud teabe haldamiseks vajalikud oskused;
 - (d) kas juhul, kui kolmandast isikust müüja ei esita finantsinstitutsioonile hinna kontrollitavuse kontrollimiseks vajalikku teavet, on kolmandast isikust müüjal lepinguline kohustus hinna kontrollitavust kontrollida.
7. Kui kolmandast isikust müüja ei esita finantsinstitutsioonile hinna kontrollitavuse kontrollimiseks vajalikku teavet, peab finantsinstitutsioon suutma oma pädevale asutusele tõendada, et kolmandast isikust müüjal on lepinguline kohustus hinna kontrollitavust kontrollida.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

Artikkel 3

Kontrollitavate hindade tüüpilisus riskitegurite puhul

1. Kontrollitavat hinda käsitatakse riskiteguri puhul tüüpilisena selle vaatluskuupäeval, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - (a) riskitegur ja kontrollitav hind on omavahel tihedalt seotud;
 - (b) finantsinstitutsioon on määranud kindlaks kontseptuaalselt usaldusväärse meetodi riskiteguri väärtuse tuletamiseks kontrollitava hinna väärtusest.

Punkti b kohaldamisel peavad kõik selle meetodi puhul kasutatavad sisendandmed või riskitegurid, välja arvatud kontrollitav hind, põhinema objektiivsetel andmetel.

2. Mis tahes kontrollitavat hinda võib käsitada artikli 1 kohaldamisel vaatlusena kõigi riskitegurite puhul, mille puhul see hind on vastavalt lõikele 1 tüüpiline.
3. Kui finantsinstitutsioon kasutab süsteemset krediidiriski või aktsiariski tegurit kogu turgu hõlmava liikumise kajastamiseks emitentide kogumi konkreetsete tunnuste, sealhulgas nende emitentide riigi, piirkonna või sektori kohta, peetakse üksikute emitentide turuindeksite või instrumentide kontrollitavaid hindu asjaomase süsteemse riskiteguri puhul tüüpilisteks ainult juhul, kui neil on samad tunnused kui asjaomasel süsteemsel riskiteguril.

Artikkel 4

Kriteeriumid selliste riskitegurite modelleeritavuse hindamiseks, mis kuuluvad kõvera, pinna või kuubi hulka

1. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 325be lõikes 1 osutatud positsioonide riskitegureid, mis kuuluvad kõvera, pinna või kuubi hulka, peetakse modelleeritavaks, rakendades järgmisi samme järgmises järjekorras:
 - (a) finantsinstitutsioon määrab iga kõvera, pinna või kuubi puhul käesoleva määruse artikli 5 kohaselt kindlaks asjakohased riskitegurite rühmad;
 - (b) finantsinstitutsioon määrab kindlaks punktis a osutatud asjaomaste rühmade modelleeritavuse vastavalt lõikele 2;
 - (c) finantsinstitutsioon käsitab modelleeritavana iga riskiteguri, mis kuulub lõike 2 kohaselt modelleeritavaks tunnistatud rühma.
2. Rühma modelleeritavust hinnatakse emma-kumma järgmise kriteeriumi alusel:
 - (a) rakendusmääruse (EL) 2021/451 artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud eelmisel aruandekuupäeval lõppeva 12-kuulise vaatlusperioodi jooksul:
 - i) on finantsinstitutsioon kindlaks teinud, et selle rühma puhul on olemas vähemalt 24 hinda, mis on vastavalt käesoleva määruse artiklile 2 kontrollitavad, millel on kindlad vaatluskuupäevad ja mis on määratud sellele rühmale, ning

- ii) ei ole olnud 90-päevaseid või pikemaid ajavahemikke, mille jooksul oli punktis i nimetatud kontrollitavaid hindu vähem kui neli;
 - (b) finantsinstitutsioon on kindlaks teinud, et punktis a osutatud 12-kuulise vaatlusperioodi jooksul on kõnealuse rühma puhul olnud olemas vähemalt 100 hinda, mis on vastavalt käesoleva määruse artiklile 2 kontrollitavad, millel on kindlad vaatluskuupäevad ja mis on määratud sellele rühmale.
3. Finantsinstitutsioon võib lõikes 2 osutatud 12-kuulise perioodi asendada 12-kuulise perioodiga, mis lõpeb mitte varem kui üks kuu enne rakendusmääruse (EL) 2021/451 artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud eelmist aruandekuupäeva (edaspidi: „nihatatud periood“), kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
- (a) finantsinstitutsioon rakendab seda nihutatud perioodi järjepidevalt kõvera, pinna või kuubi kõigi rühmade suhtes;
 - (b) finantsinstitutsioon rakendab seda nihutatud perioodi aja jooksul järjepidevalt;
 - (c) finantsinstitutsioon esitab oma pädevale asutusele üksikasjaliku kirjelduse kõnealuse nihutatud perioodi rakendamise kohta.
4. Kontrollitav hind määratakse ühele rühmale, kui see on mõne sellesse rühma kuuluva riskiteguri puhul käesoleva määruse artikli 3 kohaselt tüüpiline.
5. Lõike 4 kohaldamisel võib finantsinstitutsioon käsitada riskitegurina mis tahes sellesse rühma kuuluvat punkti kõveral, pinnal või kuubil, olenemata sellest, kas see punkt on tema riskimõõtmismudelisisaldus riskitegur.

Artikkel 5

Kõvera, pinna või kuubi hulka kuuluvate riskitegurite puhul kasutatavad rühmitusviisid

1. Iga kõvera, pinna või kuubi puhul, mille hulka riskitegur kuulub, määravad finantsinstitutsioonid kindlaks selle kõvera, pinna või kuubi rühmad, kasutades kas lõikes 2 osutatud eelnevalt kindlaksmääratud standardrühmi või finantsinstitutsioonide endi kindlaks määratud rühmi, tingimusel et need finantsinstitutsioonid vastavad lõike 3 nõuetele.
2. Lõike 1 kohaldamisel on eelnevalt kindlaksmääratud standardrühmad järgmised:
- (a) lõike 3 tabeli 1 real i osutatud üheksa rühma, kuhu kuuluvad ühe lõpptähtaja mõõtmega t (väljendatuna aastates) riskitegurid, mis on määratud järgmistesse laiadesse riskitegurite kategooriatesse:
 - i) „intressimäär“, välja arvatud need riskitegurid, mis on määratud laia riskitegurite alamkategooriasse „volatiilsus“;
 - ii) „valuuta“, välja arvatud need riskitegurid, mis on määratud laia riskitegurite alamkategooriasse „volatiilsus“;

- iii) „kaup“, välja arvatud need riskitegurid, mis on määratud laiadesse riskitegurite alamkategoriasse „energia volatiilsus ja süsinikdioksiidi heitkoguste volatiilsus“, „väärismetallide volatiilsus ja mitteraudmetallide volatiilsus“ ning „muude kaupade volatiilsused“;
- (b) lõike 3 tabeli 1 real ii osutatud kuus rühma, kuhu kuuluvad iga lõpptähtaja mõõtme puhul mitme lõpptähtaja mõõtmega t (väljendatuna aastates) riskitegurid, mis on määratud järgmistesse laiadesse riskitegurite kategoriasse:
- i) „intressimäär“, välja arvatud need riskitegurid, mis on määratud laia riskitegurite alamkategoriasse „volatiilsus“;
 - ii) „valuuta“, välja arvatud need riskitegurid, mis on määratud laia riskitegurite alamkategoriasse „volatiilsus“;
 - iii) „kaup“, välja arvatud riskitegurid, mis on määratud laiadesse riskitegurite alamkategoriasse „energia volatiilsus ja süsinikdioksiidi heitkoguste volatiilsus“, „väärismetallide volatiilsus ja mitteraudmetallide volatiilsus“ ning „muude kaupade volatiilsused“;
- (c) lõike 3 tabeli 1 real iii osutatud viis rühma, kuhu kuuluvad iga lõpptähtaja mõõtme puhul ühe või mitme lõpptähtaja mõõtmega t (väljendatuna aastates) riskitegurid, mis on määratud järgmistesse laiadesse riskitegurite kategoriasse:
- i) „krediidimarginaal“, välja arvatud need riskitegurid, mis on määratud laia riskitegurite alamkategoriasse „volatiilsus“;
 - ii) „aktsiad“, välja arvatud need riskitegurid, mis on määratud laiadesse riskitegurite alamkategoriasse „volatiilsus (suur turukapitalisatsioon)“ ja „volatiilsus (väike turukapitalisatsioon)“;
- (d) lõike 3 tabeli 1 real iv osutatud viis rühma kõigi ühe või mitme rahalisuse mõõtmega riskitegurite puhul, mida väljendatakse optiooni delta („ δ “) abil;
- (e) lõike 3 tabeli 1 real iii osutatud viis rühma ja lõike 3 tabeli 1 real iv osutatud viis rühma, kuhu kuuluvad riskitegurid, mis on määratud järgmistesse laiadesse riskitegurite kategoriasse:
- i) „valuuta“ – need riskitegurid, mis on määratud laia riskitegurite alamkategoriasse „volatiilsus“;
 - ii) „krediidimarginaal“ – need riskitegurid, mis on määratud laia riskitegurite alamkategoriasse „volatiilsus“;
 - iii) „aktsiad“ – need riskitegurid, mis on määratud laiadesse riskitegurite alamkategoriasse „volatiilsus (suur turukapitalisatsioon)“ ja „volatiilsus (väike turukapitalisatsioon)“;
 - iv) „kaup“ – need riskitegurid, mis on määratud laiadesse riskitegurite alamkategoriasse „energia volatiilsus ja süsinikdioksiidi heitkoguste volatiilsus“, „väärismetallide volatiilsus ja mitteraudmetallide volatiilsus“ ning „muude kaupade volatiilsused“;

- (f) lõike 3 tabeli 1 real ii osutatud kuus rühma, lõike 3 tabeli 1 real iii osutatud viis rühma ja lõike 3 tabeli 1 real iv osutatud viis rühma, kuhu kuuluvad lõpptähtaja, aegumise ja rahalisuse mõõtmega riskitegurid, mis on määratud laia riskitegurite kategooriasse „intressimäär“ ja laia riskitegurite alamkategooriasse „volatiilsus“.

Punkti d kohaldamisel, kui optsiooniturgudel kasutatakse rahalisuse määratlemiseks muid kokkuleppeid kui optsiooni delta, konverteerivad finantsinstitutsioonid lõike 3 tabeli 1 real iv osutatud rühmad nendel optsiooniturgudel valitsevateks kokkulepeteks, kasutades finantsinstitutsiooni enda hinnastamismudelitest tuletatud kvantitatiivseid meetodeid, tingimusel et need hinnastamismudelid on hästi dokumenteeritud ja sõltumatult läbi vaadatud.

3. Lõike 2 kohaldamisel võib standardrühma jagada väiksemateks rühmadeks.

Tabel 1

Rühm nr	1	2	3	4	5	6	7	8	9
i.	$0 \leq t < 0.75$	$0.75 \leq t < 1.5$	$1.5 \leq t < 4$	$4 \leq t < 7$	$7 \leq t < 12$	$12 \leq t < 18$	$18 \leq t < 25$	$25 \leq t < 35$	$35 \leq t$
ii.	$0 \leq t < 0.75$	$0.75 \leq t < 4$	$4 \leq t < 10$	$10 \leq t < 18$	$18 \leq t < 30$	$30 \leq t$			
iii.	$0 \leq t < 1.5$	$1.5 \leq t < 3.5$	$3.5 \leq t < 7.5$	$7.5 \leq t < 15$	$15 \leq t$				
iv.	$0 \leq \delta < 0.05$	$0.05 \leq \delta < 0.3$	$0.3 \leq \delta < 0.7$	$0.7 \leq \delta < 0.95$	$0.95 \leq \delta \leq 1$				

4. Lõike 1 kohaldamisel võivad finantsinstitutsioonid ise kehtestada rühmad konkreetse kõvera, pinna või kuubi puhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- (a) rühmad hõlmavad kogu kõverat, pinda või kuupi;
- (b) rühmad ei kattu;
- (c) iga rühm sisaldab ainult ühte riskitegurit, mida on kasutatud finantsinstitutsiooni ühe kauplemisüksuse portfelli väärtuse teoreetiliste muutuste arvutamisel, et hinnata vastavust määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 325bg sätestatud kasumi ja kahjumi tekkeallikate määramise nõuetele.

5. Laia riskitegurite kategooriaga „krediidimarginaal“ hõlmatud ja teatavasse lõpptähtaja rühma kuuluvate riskitegurite modelleeritavuse hindamisel võib finantsinstitutsioon määrata ühe rühma kontrollitavad hinnad ümber lühema lõpptähtajaga seotud naaberrühmale ainult juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- (a) finantsinstitutsiooni ei mõjuta ükski riskitegur, mis kuulub pikematele lõpptähtaegadele vastavasse rühma, ja seega ei kasuta ta oma riskijuhtimismudelid ühtegi neist riskiteguritest;
- (b) mis tahes kontrollitavat hinda arvestatakse ainult ühes lõpptähtaja rühmas;
- (c) iga kontrollitav hind määratakse ümber ainult üks kord.

Artikkel 6

Parameetrilise kõvera, pinna või kuubi funktsiooniparameetrid esindavate riskitegurite modelleeritavuse hindamise kriteeriumid

1. Finantsinstitutsioonid, mis kasutavad ühte või mitut parameetrilisel kujul antud funktsiooni kõvera, pinna või kuubi kirjeldamiseks ja lisavad funktsiooniparameetrid riskiteguritena oma riskimõõtmise sisemudelitesse, hindavad nende funktsiooniparameetrite modelleeritavust, rakendades iga parameetrilisel kujul antud funktsiooni puhul järgmisi samme järgmises järjekorras:
 - (a) need finantsinstitutsioonid määravad kindlaks kõvera, pinna või kuubi punktide kogumi, mida kasutati parameetrilisel kujul antud funktsiooni kalibreerimiseks;
 - (b) need finantsinstitutsioonid rakendavad artikli 5 lõikes 2 sätestatud rühmitusviisi nii, nagu oleksid nende riskimõõtmismudeli riskitegurid punkti a kohaselt kindlaks määratud punktid;
 - (c) need finantsinstitutsioonid hindavad kooskõlas artikli 4 lõigetega 2 ja 3 artikli 5 lõikes 2 sätestatud rühmitusviisi rakendamisel saadud rühmade modelleeritavust nii, nagu oleksid nende riskimõõtmismudeli riskitegurid punkti a kohaselt kindlaks määratud punktid.
2. Lõikes 1 osutatud parameetrilisel kujul antud funktsiooni ühe parameetri modelleeritavust hinnatakse, määrates kindlaks selle funktsiooniparameetri kalibreerimiseks kasutatud kõvera, pinna või kuubi punktide kogumi. Kui kindlaksmääratud punktid kuuluvad ainult lõike 1 punkti c kohaselt modelleeritavaks hinnatud rühmadesse, peetakse funktsiooniparameetrit modelleeritavaks.

Artikkel 7

Dokumendid

1. Finantsinstitutsioonid dokumenteerivad oma sise-eeskirjades kõik järgmised asjaolud:
 - (a) nende riskimõõtmise sisemudeli selliste riskitegurite kogum ja kirjeldus, mille modelleeritavust hinnatakse;
 - (b) riskitegurite modelleeritavuse hindamiseks kasutatava kontrollitavate hindade teabe allikad;
 - (c) kriteeriumid, mille alusel loetakse hind artikli 2 kohaselt kontrollitavaks, sealhulgas ülevaade sellest, kuidas finantsinstitutsioon hindab, kas tehingu või kinnitatud hinnapakkumise maht ei ole vastavalt artikli 2 lõike 2 punktile b tühine ja kas hinnapakkumise ostu- ja müügihinna vahe on vastavalt artikli 2 lõike 2 punktile c mõistlik;
 - (d) kaardistamisprotsess ja kriteeriumid, mida kasutatakse riskitegurite puhul kontrollitavate hindade tüüpilisuse kindlaksmääramiseks, nagu on osutatud artiklis 3, sealhulgas ülevaade meetodist, mis on ette nähtud riskiteguri väärtuse tuletamiseks kontrollitavatest hindadest, ning täiendavatest sisenditest, mis võivad olla selle meetodi rakendamisel nõutavad;

- (e) artiklis 6 osutatud parameetriliste kõverate, pindade või kuupide modelleeritavuse hindamine;
 - (f) artiklis 5 osutatud rühmitusviiside kasutamine, täpsustades ka seda, kas ja kuidas finantsinstitutsioon kohaldab artikli 5 lõiget 5;
 - (g) 12-kuulise nihutatud perioodi kasutamine kooskõlas artikli 1 lõikega 2 või artikli 4 lõikega 3.
2. Finantsinstitutsioonid säilitavad andmed, sealhulgas lõikes 1 osutatud dokumendid, iga riskiteguri modelleeritavuse hindamise tulemuste kohta vähemalt ühe aasta jooksul. Riskitegurite puhul, mille kohta ei ole veel ühe aasta tulemused kättesaadavad, säilitavad finantsinstitutsioonid olemasolevad maksimaalsed tulemused.

Artikkel 8
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 14.6.2022

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN